

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва
Інститут інноваційного підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана
Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій
Max Planck Institute for Innovation and Competition (Німеччина)
Uniwersytet Jagielloński (Польща)
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (Польща)
НДІ Інтелектуальної власності Національної академії правових наук України
Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології
ім. Р.Є. Кавецького НАН України
НТУУ «Київський політехнічний інститут імені І. Сікорського»
AgileLeanHouse (Данія)

Х МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ «ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

28 березня 2025 року

Київ, КНЕУ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
Department of Business Economics and Entrepreneurship
Institute of Innovative Entrepreneurship of KNEU named after Vadym Hetman
Ukrainian National Office for Intellectual Property and Innovations
Max Planck Institute for Innovation and Competition (Germany)
Uniwersytet Jagielloński (Poland)
Warsaw School of Economics (Poland)
Research Institute of Intellectual Property of the National Academy
of Legal Sciences of Ukraine
Institute of Experimental Pathology, Oncology and Radiobiology
R.E. Kavetsky National Academy of Sciences of Ukraine
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
AgileLeanHouse (Denmark)

X INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL INTERNET CONFERENCE "INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP: STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT"

March 28, 2025

Kyiv, KNEU

Програмний комітет:

Голова програмного комітету: Рєпіна І.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана; Члени програмного комітету: Лаврененко В.В., к.е.н., доцент, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана; Петренко Л.А., д.е.н., професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана.; Daria Kim - Senior Research Fellow (MA, LL.M, Dr iur) Max Planck Institut für Innovation und Wettbewerb; Т.В. П'ятчаніна, к.б.н, с.н.с., завідувача відділу менеджменту наукових досліджень та інновацій, ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України; Бутнік Сіверський О. Б., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, обліку та фінансів Інституту післядипломної освіти Національного університету харчових технологій; О.Ф. Дорошенко, к.ю.н., директор НДІ інтелектуальної власності НАПрН України; О.Ю. Кашинцева, к.ю.н., доцент, завідувачка відділом дослідження інтелектуальної власності та прав людини в сфері охорони здоров'я НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

Рекомендовано до друку Вченою Радою

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Протокол

№ 9 від 24 квітня 2025р.

Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку

I 66 [Електронний ресурс]: 3б. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конфе- ренції. — К.: КНЕУ, 2025. — 900 с. ISBN 978-966-926-552-4

Досліджено потенціал креативних індустрій як рушійних сил післявоєнного відновлення України, а також особливості інноваційного підприємництва та цифрового лідерства. Висвітлено підприємницьку поведінку та бізнес-психологію, розвиток стартап-руху та інноваційної інфраструктури. Проаналізовано основні тренди інноваційного розвитку агробізнесу та агротрейдингу, використання технологій штучного інтелекту в підприємстві. Визначено сучасні виклики та можливості у сфері менеджменту інтелектуальної власності задля сталого розвитку. Представлено комерціалізацію медичних інновацій через розвиток стартапів у сфері MedTech та забезпечення доступності ліків.

УДК 330.341.1(06)

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Відповідальність за науковий рівень публікацій, обґрунтованість висновків, достовірність результатів, наявність плагіату несуть автори.

Розповсюджувати та тиражувати без офіційного дозволу КНЕУ заборонено

ISBN 978-966-926-552-4

© КНЕУ, 2025

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНІ ВИСТУПИ.....	21
<i>Андрій ДЛІГАЧ</i> ІННОВАЦІЇ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО: СТРАТЕГІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРОРИВУ	22
<i>Денис ГЮЛЬМАГОМЕДОВ</i> ЦИФРОВЕ ТА ДОБРОЧЕСНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	33
<i>Сергій КАЛІНЧУК</i> ДОЛИНА ВІДЧАЮ СТАРТАПІВ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	39
<i>Юрій ЩУКЛІН</i> ІННОВАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ТА ТУРБУЛЕНТНІСТЬ ОПЕРАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ УКРЗАЛІЗНИЦІ В АГРОЛОГІСТИЦІ	45
<i>Алла ЗАДНЕПРОВСЬКА</i> НАВІЩО КОУЧИНГ ПІДПРИЄМЦЯМ?	51
<i>Олег КАМІНСЬКИЙ</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ НА ПІДПРИЄМСТВІ ДЛЯ АНАЛІЗУ РИНКУ ТА ПРИЙНЯТТЯ БІЗНЕС-РІШЕНЬ	60
<i>Оксана МЕЛЬНИК</i> СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО ЛІДЕРСТВА В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	70
<i>Наталія РЕВУЦЬКА</i> ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯ: ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА КЛІМАТИЧНІ ВИКЛИКИ	75
<i>Ольга УРАЗОВСЬКА</i> КІБЕРБЕЗПЕКА У ВІЙСЬКОВІЙ МЕДИЦИНІ: НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ І ВИКЛИКИ	83
<i>Yurii STASOVSKYI</i> CREATIVITY TECHNIQUES AS CATALYSTS FOR STARTUP GROWTH AND INNOVATION INFRASTRUCTURE	89
<i>Viktoriia KYRYLENKO, Liudmyla PETRENKO</i> INNOVATIONS IN ADVERSITY: UKRAINE'S LIFE SCIENCES AND HEALTHCARE	94
<i>Олексій ГЕРАЩЕНКО</i> ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРОЗОРОСТІ НА ОЦІНКУ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ. ЗОНИ РОЗВИТКУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМЦІВ	99
<i>Володимир ПОЛІЩУК</i> ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЇ ЛІДЕРІВ НА РОЗВИТОК БІЗНЕСУ	107

Людмила ШОСТАК

ЦИФРОВЕ ЛІДЕРСТВО В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	552
---	-----

Вікторія ШУКЛІНА, Олена ПИВОВАРЧУК

УПРАВЛІНСЬКИЙ КОНТЕКСТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СФЕРІ ТУРИЗМУ	556
--	-----

Галина ЯМНЕНКО

ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ	560
---	-----

Віталіна ЯРОЩУК, Тетяна САМАРІЧЕВА

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ОПТИМІЗАЦІЮ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ	563
---	-----

Юлія ТЕРЕЩЕНКО

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ОНОВЛЕННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ В КОНТЕКСТІ ІНДУСТРІЇ 4.0	566
---	-----

Олександр ГУРТОВИЙ

ВПРОВАДЖЕННЯ ERP-СИСТЕМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	570
---	-----

Олександр ШТІЛЬГОЙЗ

ЗЕЛЕНІ БІЗНЕСИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО	574
---	-----

Анатолій БЄГУН, Ольга ОСИПОВА

АНАЛІТИКА РИЗИКІВ У ФІНАНСОВОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ: ПРОГНОЗУВАННЯ ДЕФОЛТІВ НА ОСНОВІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ІНДИКАТОРІВ.....	579
---	-----

Секція № 3

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ПОВЕДІНКА ТА ПСИХОЛОГІЯ БІЗНЕСУ	583
---	------------

Анастасія ДМИТРЕНКО, Марія ТЕПЛЮК

ПАРТНЕРСТВО І ЛІДЕРСТВО В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	584
--	-----

Оксана ЗАХАРОВА, Олег НАСТЕНКО

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МОЛОДІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ЗВО.....	587
--	-----

Світлана ОТЕНКО

РОЛЬ ІНСТРУМЕНТІВ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ В РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІДПРИЄМЦІВ	591
--	-----

Олена ОВЧИННИКОВА, Тетяна ШКОДА

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ПОВЕДІНКА ТА ПСИХОЛОГІЯ У КОНТЕКСТІ КОПІНГ- СТРАТЕГІЙ МІГРАНТІВ.....	594
--	-----

Оксана ЗАХАРОВА

*д.е.н., професор, професор кафедри економіки та управління
Черкаський державний технологічний університет,*

Олег НАСТЕНКО

*здобувач вищої освіти третього освітньо-наукового рівня
Черкаський державний технологічний університет,*

Oksana ZAKHAROVA

*doctor of economic sciences, professor,
professor of the Department of Economics and Management
Cherkasy State Technological University,
o.zakharova@chdtu.edu.ua*

Oleh NASTENKO

*higher education student of the third educational and scientific level
Cherkasy State Technological University,
o.r.nastenko.asp22@chdtu.edu.ua*

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МОЛОДІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ЗВО

DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURIAL COMPETENCES IN YOUTH DURING STUDIES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Анотація. Доведено необхідність розвитку у молоді підприємницьких навичок як гарантії підтримки на досить високому рівні підприємницького руху в регіонах країни. Констатовано, що найбільш дієвим інструментом поширення підприємницьких компетенцій є їх розвиток під час отримання молоддю людиною вищої освіти за певним фахом. Проаналізовано спрямованість стандартів вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня на поширення серед молоді підприємницьких навичок незалежно від спеціальності, яку вони набувають.

Ключові слова: вища освіта, підприємницькі навички, економічна стабільність, розвиток регіональної економіки, молодь.

Abstract. The author proves the need to develop entrepreneurial skills among young people as a guarantee of support for a sufficiently high level of entrepreneurial movement in the regions of the country. It is stated that the most effective tool for disseminating entrepreneurial competencies is their development while a young person is obtaining higher education in a particular specialty. The author analyzes the orientation of the standards of higher education of Ukraine of the first (bachelor's) level to disseminate entrepreneurial skills among young people, regardless of the specialty they acquire.

Keywords: higher education, entrepreneurial skills, economic stability, regional economic development, youth.

Активізація підприємницького руху має стати одним із ключових факторів оздоровлення, відновлення та зростання економіки України в повоєнний період. Вірність цього твердження забезпечується тим, що саме малий і середній бізнес відіграють важливу роль у створенні нових робочих місць у громадах, беруть участь у нарощуванні обсягу ВРП та ВВП, залученні інвестицій та впровадженні інновацій у різних видах економічної діяльності. До того ж, розвиток підприємницької ініціативи в країні сприятиме

диверсифікації економіки, розвитку сфери послуг і цифрової економіки, підвищенню стійкості бізнесу, скороченню рівня безробіття та зростанню рівня і якості життя населення, зменшенню обсягу тіньової економіки. Розвиток фермерських господарств, ремесел, харчової і легкої промисловості, чого можливо досягти через активізацію підприємницького руху, допоможе забезпечити продовольчу та економічну стабільність й безпеку країні. Саме тому вже сьогодні, за часів війни, дуже важливо популяризувати підприємництво серед молоді й ветеранів війни, що дозволить суттєво розширити межі середнього класу в країні та підтримати у найбільш перспективних верств населення мотивацію до власного розвитку й досягнення бажаного рівня життя для себе і членів родини. Реалізувати цю ідею можливо різними інструментами та підходами, при цьому найбільш ефективним шляхом має стати закріплення навичок до підприємництва під час отримання людиною вищої освіти, незалежно від того, яку саме професію вона отримує. Це дозволить суттєво розширити шанси випускників ЗВО до працевлаштування за фахом та побудови успішної кар'єри.

Розвиток підприємницьких навичок у студентські роки є ключовим фактором для формування конкурентоспроможних фахівців, які зможуть успішно адаптуватися до сучасних економічних викликів, обрати вірний професійний шлях в житті. Навички підприємництва мають допомагати здобувачам навчитися самостійно ухвалювати важливі рішення, брати відповідальність за свої дії та шукати вірні шляхи вирішення складних ситуацій, що виникають у їх власному житті та професійній діяльності. І враховуючи, що сучасний ринок праці швидко змінюється, і підприємницькі навички, такі як креативність, гнучкість, адаптивність та стратегічне бачення, сприяють більш легкому пристосовуванню до нових умов, вони стануть фундаментом професійної кар'єри випускників й роблять їх більш готовими до викликів сучасного бізнес-середовища. До того ж, випускники з підприємницьким мисленням будуть мати більше шансів на успішне працевлаштування як при первинному виході на ринок праці, так і надалі при бажанні щось змінити у своєму професійному житті.

Для того, щоб оцінити наскільки сучасна освіта в Україні є орієнтованою на надання здобувачам підприємницьких навичок та компетентностей, проаналізуємо зміст стандартів вищої освіти за ступенем вищої освіти «бакалавр» у розрізі загальних та спеціальних компетентностей випускника [1]. З цією метою нами було проаналізовано 111 відповідних стандартів вищої освіти, які за період 2018-2024 рр. були затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України та визначали зміст і якість підготовки здобувачів вищої освіти в країні. Враховуючи той факт, що в поточному році відбулася зміна переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в Україні, і нові стандарти будуть розроблятися найближчій рік-півтора, такий аналіз має стати в нагоді при оновленні змісту стандартів, щоб максимально врахувати в них вимоги сьогодення.

Вибір з метою аналізу ступеня «бакалавр» був здійсненим через те, що його тривалість є доволі суттєвою (чотири роки), а період навчання на бакалавраті протягом життя людини характеризується накопиченням теоретичної бази знань для обраних нею сфер професійної діяльності [2]. До того ж, саме в період життя, який відповідає віку 17-22 роки, людина здатна свідомо сприймати нову інформацію, яка швидко закріплюється, привласнюється і стає підґрунтям для формування конкретних навичок на все подальше життя. При цьому слід наголосити на тому, що проаналізовані нами стандарти останні п'ять років визначали зміст підготовки бакалаврів в країні, а, отже, можна стверджувати, що саме цими стандартами будуть регулюватися фактичні вміння, знання і навички тих фахівців, які під час війни вийшли на ринок праці, або вийдуть на нього найближчі роки. Тобто саме ці стандарти вищої освіти здебільшого будуть визначати здатність випускників до відбудови економіки України в повоєнний період.

Нами детально було проаналізовано 111 стандартів вищої освіти і вдалося встановити, що стандарти лише за 7 спеціальностями (015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»;

022 «Дизайн»; 025 «Музичне мистецтво»; 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»; 076 «Підприємництво та торгівля»; 181 «Харчові технології» та 274 «Автомобільний транспорт») мають вимогу до закріплення у здобувачів вищої освіти підприємницьких компетентностей (табл. 1). При цьому шість програм декларують необхідність закріплення підприємницьких навичок у складі загальних компетентностей і дві програми – у складі спеціальних (професійних компетентностей).

Таблиця. 1. Спрямованість стандартів вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня на поширення серед молоді підприємницьких навичок незалежно від спеціальності, яку вони набувають

Стандарт вищої освіти України перший (бакалаврський) рівень	Загальні компетентності	Спеціальні (фахові) компетентності
Галузь знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальність 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	-
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 022 «Дизайн»	-	Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності
Галузь знань 02 «Культура та мистецтво», спеціальність 025 «Музичне мистецтво»	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	-
Галузь знань 02 «Культура та мистецтво», спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	-
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких та торговельних структур
Галузь знань 18 «Виробництво та технології», спеціальність 181 «Харчові технології»	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	-
Галузь знань 27 «Транспорт», спеціальність 274 «Автомобільний транспорт»	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	-

Джерело: [1]

Проведене дослідження дозволило дійти таких висновків. На даний момент при підготовці бакалаврів в Україні підприємницькі навички цілеспрямовано формуються у випускників незначної кількості спеціальностей (стандарты навіть не за всіма спеціальностями економічного та управлінського блоку вимагають опановувати підприємницькі навички), що може виступати суттєвим стримуючим і навіть гальмуючим фактором для активізації процесів поширення підприємницького руху в країні, що є дуже загрозливим фактором.

Останніми роками в Україні відбувається процес узгодження з міжнародними стандартами базових документів управління освітніми процесами. В межах цих процесів

прямо зараз здійснюється приведення стандартів вищої освіти у відповідність до нового переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Надання здобувачам більшості, якщо не всіх, спеціальностей навичок до креативної, підприємницької та інноваційної праці має стати підґрунтям для опанування підприємницьких навичок українською молоддю, що дозволить скоротити термін її адаптації до нових умов життя, які через бурхливий розвиток штучного інтелекту та новітніх технологій, вже досить скоро змінять професійний ландшафт у світі. А ми маємо бути готовими як до цього, так і до побудови конкурентоспроможної економіки в Україні.

Література

1. Затверджені стандарти вищої освіти. (n.d.). Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzheni-standarti-vishchoi-osviti>
2. Zakharova, O. (2019). Specificity of Knowledge Management in the Enterprise in Dependence on the Stage of the Person's Life Cycle. *Journal of the Knowledge Economy*, 10(4), pp. 1447–1465. <https://doi.org/10.1007/s13132-018-0550-0>.

References

1. Approved standards of higher education. (n.d.). Ministry of Education and Science of Ukraine. Retrieved from <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzheni-standarti-vishchoi-osviti>
2. Zakharova, O. (2019). Specificity of Knowledge Management in the Enterprise in Dependence on the Stage of the Person's Life Cycle. *Journal of the Knowledge Economy*, 10(4), 1447–1465. <https://doi.org/10.1007/s13132-018-0550-0>.

Наукове видання

**ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Збірник матеріалів
X Міжнародної науково-практичної конференції**

28 березня 2025 р.

Видано в авторській редакції

Підписано до друку 18.06.25. Формат 60×84/8
Друк. арк. 37,5. Зам. № 25-5932

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
03680, Україна, м. Київ, пр. Перемоги, 54/1
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, №235 від 07.11.2000)
E-mail: litera_kneu@ukr.net